

Forskningsbiblioteket

Mer om litteratur, publisering og forskningsinfrastruktur

Argumentasjonstre skulegudstenester

Tema for drøfting: Skulegudstenester

Problemstilling: Skal vi ha skulegudstenester i den norske skulen?

Tese: Skulegudstenester høyrer ikkje heime i den norske skulen

P₁: Skulegudstenester er forkynning og bør difor ikkje vera del av skulen.

c₁P₁: Ein skal i dag aktivt melda seg på, og det finst likeverdige alternativ.

c₁c₁P₁: For born som høyrer til mindretalet, vil dette vera eit vanskeleg val.

c₂c₁P₁: Alternativa er sjeldan likeverdige, særleg fordi skulegudsteneste ikkje er del av noko fag.

c₃c₁P₁: At det må vera frivillig, er i seg sjølv eit uttrykk for at det ikkje høyrer heime i skulen.

c₂P₁: *Ingen har vondt av å høyra om Jesus og den gode budskapen om nestekjærleik og fred på jord.*

c₁c₂P₁: Skulegudstenester splittar meir enn dei samlar – budskapen blir borte.

c₂c₂P₁: Kyrkja ville sjølv tena på at gudstenestene blei arrangert utanfor skuletida, born og unge blir meir mottakelege.

c₃P₁: *Det finst ingen livssynsnøytrale posisjonar. Kvifor skal ateisme og humanetikk råda? Dette er sekulær puritanisme. Verda består av eit mangfald av livssyn.*

c₁c₃P₁: Jo – det er ein viktig skilnad på det som byggjer på rasjonell argumentasjon og på det som er tru og mytar.

c₂c₃P₁: Å lata vera å synga eller be under ei gudsteneste er ei påkjenning, Om elevane opplever det som religiøs forkynning, ja då er det det, og står i vegen for læringa

P₂: **Jul er ikkje først og fremst ein kristen tradisjon – høgtida finst i mange religionar og fanst også her til lands før kristendommen kom. Alle feirar jul uavhengig av livssyn.**

c₁P₂: *Norske juletradisjonar er trass alt grunnleggjande prega av kristendommen.*

c₁c₁P₂: Ein bør heller læra om kristen julefeiring gjennom KRLE-faget, ikkje gå til gudsteneste. Det aktiverer elevane meir og skapar større refleksjon.

c₂c₁P₂: Det er skilnad på å læra om ritual og å ta del i ritual.

c₂P₂: *Julesongar er norsk litterær kanon – på linje med Håvamål og Ibsen. Gudstenester blir levande formidling.*

c₁c₂P₂: I kyrkja er salmesong ei religiøs handling, ikkje litteraturformidling.

c₃P₂: *Fleire kyrkjer eksperimenterer no med gudstenester utan truvedkjenning og bøn.*

c₁c₃P₂ Det vil framleis vera religionsutøving; elevane skal vera ein del av kyrkjelyden. Kva er elles poenget med gudsteneste?

C₁: **Skulegudstenester er innføring i kulturarven vår, i 1000 år gamle norske tradisjonar. Dei har såleis eit grunnlag i opplæringslova.**

c₁C₁: *Kulturarven får ein best innføring i gjennom fagleg arbeid i skulen. Gudstenester er med god grunn definert ut av KRLE-faget, som ikkje skal vera forkynnande. Gudstenester skaper ikkje læring.*

c₁c₁C₁: Skulegudstenester er i seg sjølv ein tradisjon, som er verdt å ta vare på og å forstå.

c₂c₁C₁: Ein kjenner seg i større grad del av ein kulturell og nasjonal fellesskap på slike dagar.

c₂C₁: *Gudstenester er ikkje først og fremst «tradisjon», særleg ikkje for kristne sjølv – det er ei religiøs handling.*

c₁c₂C₁: Dei to dimensjonane kan ikkje skiljast frå kvarandre. Skulen har eit generelt oppdrag som tradisjons- og kulturformidlar – opplæringslova seier at han skal formidla kristen og humanistisk arv. Då kjem ein ikkje utanom gudstenester.

c₂c₂C₁: Eit fleirtal av norske foreldre ønskjer skulegudstenester («Foreldreretten»).

C₂: **Skulegudstenester er mangfaldstrening. Samfunnet vårt blir stadig meir prega av religiøst mangfald, og det er difor viktig å kjenna religiøse ritual. Erfaring med andre sin religiøsitet er ein viktig kompetanse i eit fleirreligiøst samfunn. Erna Solberg hadde rett då ho kalla det å ikkje gå til skulegudsteneste for «en unnlåtelsessynd».**

c₁C₂: *Igjen: dette er ei sak for KRLE-faget. Læreplanen i KRLE seier at elevane skal læra om religiøse høgtider, men utan forkynning og utøving.*

c₁c₁C₂: Gudstenester er ei oppleving, «innanfrå-læring». Religiøse høgtider blir ikkje stilt ut på museum, men er ein levande praksis («Learning by doing»).

c₂c₁C₂: Det opnar opp for refleksjon og kritikk også innanfor kyrkja. Kyrkja sjølv blir meir medviten når ho må venda seg utover sine egne. (Jf. argumentet for statskyrkja.)

c₂C₂: *Det blir inga tilsvarande formidling av hanukka, id eller tilsvarande festdagar.*

c₁c₂C₂: Det må det bli. Religion blir meir og meir ei privatsak, og skulegudstenester hindrar dette. I dagens samfunn er det viktig å bli eksponert for fleire, levande religiøse uttrykk, ikkje færre.

c₂c₂C₂: Mange muslimar ønskjer faktisk skulegudstenester. Utan ser dei berre kommers-sida av den norske jula. Skulegudstenesta opnar opp for ei betre forståing av dei andre.

Kjelde: debatt i eit utval norske dagsaviser hausten 2017. Sett saman av Kåre Johan Mjør.

Bloggar er unnateke den redaksjonelle lina som styrer innhaldet på Høgskulen på Vestlandet sin offisielle nettstad

blogg.hvl.no er driven med WordPress